

«مادران» در شکل‌گیری شخصیت فرزندان موثرترند یا «پدران»؟

تهران (پانا) - به‌گفته یک روانشناس کودک و نوجوان ضمن تشریح تاثیر پدر بر شکل‌گیری و رشد شخصیت فرزندان دختر و پسر، از همان ابتدای انعقاد نطفه، پدران نسبت به مادران نقش بسیار مهمتری بر عهده دارند. کودکانی که دارای پدری سرد، قدرت طلب، ستیزه‌جو و مداخله‌گر هستند در بزرگسالی بدترین نوع روابط اجتماعی را برقرار می‌کنند.

به‌گزارش ایسنا، گوهری‌سنا انزانی اظهارکرد: در اکثر مقالات بیشتر بر ارتباطات مادر بر شکل‌گیری شخصیت کودک تاکید شده است این در حالیست که از همان ابتدای انعقاد نطفه پدران نسبت به مادران نقش بسیار مهم‌تری بر عهده دارند.

بنابر اظهارات این روانشناس، به‌نظر می‌رسد مادران به‌طور ناخواسته مانع برقراری ارتباط مناسب پدر با فرزندان‌شان می‌شوند. کودکان به‌محض تولد نیاز شدیدی به مراقبت دارند و با گریه مشکلات خود را ابراز می‌کنند که مادران به‌تدریج به‌علت مدت زمان زیادی که در کنار آنها صرف می‌کنند با نوع و دلیل گریه‌های آنها آشنا می‌شوند و می‌توانند به‌سرعت آنان را آرام کنند.

حال اگر پدر به سمت فرزندش برود و مایل به آرام کردن او باشد به‌دلیل اینکه فرزند وابستگی چندانی با پدر خود ندارد و از آنجایی که مادران نمی‌توانند شاهد گریه کودک خود باشد به‌سمت پدر رفته و فرزند را در آغوش می‌گیرند. اگرچه در این حالت کودک به‌سرعت آرام می‌شود اما احساس بی‌ارزشی، طردشدگی، تنهایی، خشم و اضطراب در پدر و اختلالات شدید رفتاری در فرزند بروز می‌یابد. او به‌تدریج از فرزند خود دور می‌شود و تصور می‌کند نمی‌تواند پدر خوبی باشد.

او افزود: تداوم این چرخه معیوب موجب می‌شود مادر پرخاشگر شود، قدرت جسمانی‌اش کاهش یابد و تصور کند هیچکس به اندازه خودش نمی‌تواند به فرزندش کمک کند. به‌همین دلیل بعد از سن ۲۰-۲۵ سالگی شاهدیم که فرزندان از این نوع ایثارگری مادر خشمگین و عصبانی می‌شوند، این درحالیست که اگر پدر فرصت و اجازه داشته باشد نقش فعالی برای فرزندش ایفا کند می‌تواند به او کمک کند تا خودپنداره کودک به‌درستی شکل گیرد، عملکرد شخصیت و رضایتش از زندگی افزایش یابد و شخصیت او در بزرگسالی به بهترین نحو ممکن متعادل شود.

انزانی در ادامه گفت: فرزندی که با پدر ارتباط خوبی دارند کنجکاو‌ترند، پیشرفت تحصیلی و احساس امنیت بیشتری دارند و رفتارهای اعتیادی، ضداجتماعی و مشکلات رفتاری، فکری و حسی کمتری را تجربه می‌کنند. به‌نظر می‌رسد از نظر اجتماعی، شناختی و هیجانی رشد بهتری دارند و می‌توانند با استرس و افسردگی مقابله و از تکنیک‌های حل مسئله به‌خوبی استفاده کنند. از سوی دیگر متخصصان مشکلات جنسی نیز معتقدند اثر پدر بر رفتار جنسی فرزند بیش از اثر مادر است که این مسئله نه‌تنها بر خصوصیات کودک در حال رشد اثر مثبت دارد بلکه احساسات و رفتارهای مرتبط با خصوصیات فیزیکی او را نیز شامل می‌شود.

این روانشناس کودک و نوجوان در ادامه به تاثیر تولد فرزند بر شخصیت پدر اشاره و اظهار کرد: تولد فرزند نه‌تنها بخش مهمی از زندگی پدران را شکل می‌دهد بلکه احساس بزرگی، پخته‌تر و قوی‌تر شدن در آنان ایجاد می‌شود. از سوی دیگر حس اعتماد به‌نفس در آنها افزایش می‌یابد و به هویت خود به‌عنوان پدر پی می‌برند.

او با بیان اینکه حضور پدر در دوران بارداری در کنار مادر استرس‌زا و کاهش می‌دهد و برای تولد فرزندی با خلق و خوی ملایم فضای بهتری ایجاد می‌شود، گفت: طبق پژوهش‌های انجام شده پدرانی که به محض تولد فرزند خود را در آغوش می‌گیرند، با او حرف می‌زنند، به چشم‌هایش نگاه می‌کنند و به نیازهای اولیه او دقت می‌کنند نه تنها سلامت روانی و عاطفی همسر خود را تضمین می‌کنند بلکه در رشد شخصیت و ایجاد دلبستگی در فرزند خود نقش دارند که این مسئله تا سالمندی کودک ادامه پیدا خواهد کرد.

انزانی در ادامه درباره تاثیر پدر بر شکل‌گیری شخصیت فرزند پسر توضیحاتی ارائه کرد و گفت: زمانی کودکان بدترین نوع روابط اجتماعی را برقرار می‌کنند که دارای پدرانی سرد، قدرت طلب، ستیزه‌جو و مداخله‌گر باشند. طبق پژوهش‌ها رفتار پدر با فرزند پسر در شکل‌گیری شخصیت او تاثیر بالایی دارد تا جایی که پسر می‌تواند مذکر بودن خود را شکل دهد، این درحالیست که پسرانی که از پدر خویش در اوایل کودکی جدا مانده‌اند در ایفای نقش پسرانه و مردانه در سال‌های بعد مشکلات بیشتری دارند.

او درباره تاثیر پدر بر شکل‌گیری شخصیت فرزند دختر نیز اظهار کرد: دخترانی که احساس می‌کنند پدر ایمنی در کنار خود ندارند یا کمبود پدر را احساس می‌کنند در بزرگسالی در رابطه با مردان و ازدواج دچار مشکلات زناشویی شدیدی خواهند شد و احساساتی شبیه ترس از قضاوت، ترس از طردشدگی، احساس ناامنی، بی‌ارزشی و عدم حمایت شدید عاطفی را به شدت تجربه می‌کنند و تصور دارند به کرات اطرافیان‌شان را از دست می‌دهند اما دخترانی که دارای پدری محکم و قاطع هستند و حضور پدر را هر لحظه در کنار خود احساس می‌کنند مشکلات کمتری با همسالان خود و دوستی‌های موفق‌تری دارند، اهداف شغلی و عاطفی مناسبی دارند، متعادل‌ترند و رشد هویت جنسی سالم‌تری دارند. اگرچه ممکن است پدران خود از میزان اثر بر تربیت زنانه دخترشان آگاه نباشند.

این روانشناس با اشاره به اینکه زندگی زنان موفق بیانگر آن است که پدران آن‌ها نفوذ زیادی بر آنها داشته‌اند، گفت: طبق تحقیقات انجام شده پدران اجازه تجربه کردن بیشتری به فرزندانشان می‌دهند چراکه آنها عاطفه منفی کودک را نادیده نمی‌گیرند. بدین معنی که در برابر انجام کارهای هیجانی و ترسناک مخالفتی ندارند، فرزندشان را درک می‌کنند و این درک کردن عاطفه همراه با تجربیات بدون ترس اصل اولیه پرورش کودک سالم است.